

บทที่ 5

แผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน

ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน: แผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อศึกษาสภาพบริบทชุมชน ทรัพยากร และสถานการณ์การท่องเที่ยวของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ รวบรวมความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน และศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เพื่อที่จะจัดทำแผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ

ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ในประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) เสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้เข้มแข็งเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย ด้วยกระบวนการเรียนรู้และการจัดการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบ พัฒนาเป็นแผนชุมชนเพื่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชน บนฐานของการพึ่งตนเองและการพึ่งพาซึ่งกันและกัน
- 2) พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและคุณภาพชีวิตบนฐานความเข้มแข็งของชุมชนและการใช้ทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคมและทุนทางทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีคุณภาพเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ลดรายจ่าย สร้างรายได้ และการแก้ปัญหาความยากจนอย่างบูรณาการ
- 3) เพื่อพัฒนาศักยภาพของชุมชนในการอยู่ร่วมกันกับระบบนิเวศได้อย่างเกื้อกูล สามารถอนุรักษ์ ฟื้นฟู เข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมที่น่าอยู่สงบสุขและสมานฉันท์ โดยมีเป้าหมายเชิงคุณภาพ คือ ให้ชุมชนอยู่เย็นเป็นสุข มีกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและการจัดสวัสดิการชุมชน มีความมั่นคงด้านอาหาร มีคุณภาพในการดำรงชีวิตภายใต้ศักยภาพของฐานทรัพยากรและวิถีวัฒนธรรมที่ดำรงในชุมชน มีการบริหารจัดการที่ดี มีความสามารถในการพึ่งตนเอง มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในบริบทสังคมไทยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และนำไปสู่การลดปัญหาความยากจน และเป้าหมายเชิงปริมาณ คือ ให้ทุกชุมชนมีแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแผน

ชุมชนไปประกอบการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งขยายโอกาสการเข้าถึงแหล่งทุนที่ชุมชนมีส่วนร่วมตัดสินใจ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การวิเคราะห์สภาพบริบทชุมชน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก และการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งจากผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ จึงได้เสนอแนะแผนต้นแบบเพื่อให้ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เป็นชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานตามวัตถุประสงค์หลักของงานวิจัย

กระบวนการดำเนินงานตามแผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวงจร PDCA ผู้วิจัยเสนอแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการดำเนินงานตามแผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานตามวงจร PDCA ดังนี้

ขั้นตอนการวางแผน (Plan)

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ คนในชุมชน ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่ว่าการอำเภอบ้านเขว้า เทศบาลตำบลบ้านเขว้า เทศบาลตำบลทุ่งทอง ต้องระดมความคิดเพื่อร่วมกันวางแผนในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยการกำหนดกรอบของปัญหาที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนา แล้วกำหนดทางเลือก ทางแก้ไขที่ต้องใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณของการท่องเที่ยว จะสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร เป็นต้น

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Do)

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ คนในชุมชน ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่ว่าการอำเภอบ้านเขว้า เทศบาลตำบลบ้านเขว้า เทศบาลตำบลทุ่งทอง ต้องร่วมมือกันในการจัดการแก้ไข ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ซึ่งต้องได้รับ

ความร่วมมือจากทุกฝ่ายอย่างจริงจัง จึงจะทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ขั้นตอนการตรวจสอบ (Check)

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ คนในชุมชน ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่ว่าการอำเภอบ้านเขว้า เทศบาลตำบลบ้านเขว้า เทศบาลตำบลทุ่งทอง ร่วมมือกันตรวจสอบผลของการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้ รวมถึงการประเมินผลที่ได้รับจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้นว่าที่ได้ลงมือปฏิบัติไปนั้นสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งต้องมีการตรวจสอบตามระยะเวลาที่เหมาะสม เช่น มีการตรวจสอบและประเมินผลทุก 6 เดือน เป็นต้น

ขั้นตอนการดำเนินงานให้เหมาะสม (Act)

จากการที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องคือ คนในชุมชน ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่ว่าการอำเภอบ้านเขว้า เทศบาลตำบลบ้านเขว้า เทศบาลตำบลทุ่งทอง ร่วมมือกันตรวจสอบผลของการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางไว้แล้ว จะทำให้ทราบผลที่ได้จากการตรวจสอบว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ถ้าเป็นไปตามที่ได้วางแผนที่ไว้ ก็นำหลักการแก้ปัญหาหรือแนวทางนั้นทำเป็นมาตรฐานในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เหมาะสมกับสภาพของชุมชน แต่ถ้าผลที่ได้จากการตรวจสอบไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่วางไว้ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องนำข้อมูลที่มาคิดวิเคราะห์ และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการแก้ไขปัญหอย่างไร เช่น งบประมาณจากรัฐไม่เพียงพอต่อการนำไปใช้ในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ก็อาจจะจัดตั้งเป็นสหกรณ์การท่องเที่ยว เพื่อระดมทุนจากคนในชุมชน และคืนกำไรสู่คนในชุมชน เป็นต้น

โครงสร้างแผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน

วิสัยทัศน์ (Vision)

ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เป็นชุมชนต้นแบบการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน และเป็นชุมชนที่มีการสร้างสรรค์สินค้าที่ระลึกในรูปแบบใหม่ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน

พันธกิจ (Mission)

มุ่งพัฒนาชุมชนและคนในชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเตรียมพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยให้ความรู้แก่คนในชุมชน เพื่อเพิ่มศักยภาพในการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาชุมชนและสร้างสรรค์สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบใหม่ที่มีความสวยงามและมีคุณภาพ

เป้าหมาย (Goals)

- ได้รับการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับความต้องการนักท่องเที่ยว
- มีสินค้าที่ระลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานในรูปแบบใหม่
- มีรายได้เพิ่มขึ้นและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
- สามารถสร้างชื่อเสียงที่ดีให้แก่จังหวัดชัยภูมิ

- กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนา ด้านสิ่งดึงดูดใจ
- กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนา ด้านการเข้าถึง
- กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
- กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนา ด้านสถานที่พักผ่อน
- กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนา ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

- โครงการสร้างสรรคัลสินค้าที่ระลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานด้วยผ้าไหมลายตะขอนารี
- โครงการสร้างสรรคัลสินค้าที่ระลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานด้านการจักสาน
- โครงการสร้างสรรคัลสินค้าที่ระลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานด้านสมุนไพร
- โครงการจัดทำป้ายสื่อความหมายและป้ายบอกทาง
- โครงการปฏิบัติกิจกรรมชุมชนบ้านเขว้าเมืองน่าอยู่โครงการจัดสร้างศูนย์ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานแบบครบวงจร
- โครงการอบรมผู้ประกอบการร้านอาหารท้องถิ่น
- โครงการอบรมผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว
- โครงการอบรมมัคคุเทศก์เพื่อการท่องเที่ยว โดยชุมชนอย่างยั่งยืน
- โครงการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรนครนวดแผนไทย
- โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์บ้านเขว้า โฮมสเตย์
- โครงการอบรมคนในชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน
- โครงการจัดทำเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยว โดยชุมชน
- โครงการจัดทำคู่มือการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน
- โครงการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน

วิสัยทัศน์ (Vision)

ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เป็นชุมชนต้นแบบด้านการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน และเป็นชุมชนที่มีการสร้างสรรค์สินค้าที่ระลึกในรูปแบบใหม่ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน

พันธกิจ (Mission)

มุ่งพัฒนาชุมชนและคนในชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเตรียมพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว โดยให้ความรู้แก่คนในชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการร่วมมือกันเพื่อพัฒนาชุมชนและสร้างสรรค์สินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานในรูปแบบใหม่ที่มีความสวยงามและมีคุณภาพ

เป้าหมาย (Goals)

1. ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ได้รับการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และระบบสาธารณูปโภค เพื่อรองรับความต้องการด้านการท่องเที่ยว
2. คนในชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีรายได้เพิ่มขึ้นและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
3. ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ สามารถสร้างชื่อเสียงที่ดีให้แก่จังหวัดชัยภูมิ
4. ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีสินค้าที่ระลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานในรูปแบบใหม่

กลยุทธ์การพัฒนาชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ต่างๆ การวิเคราะห์สภาพบริบทชุมชน การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก และการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งจากผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน

โอกาส และอุปสรรคของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ จึงได้เสนอแนะแผน
 ด้นแบบเพื่อพัฒนาตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ให้เป็นชุมชนต้นแบบเพื่อการ
 เรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน โดยแบ่งกลยุทธ์ในการพัฒนาตามองค์ประกอบของทรัพยากร
 การท่องเที่ยวทั้ง 5 ประการ (5 A's) โดยมีระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาด้านสิ่งดึงดูดใจ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของตำบล
 บ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ คือ มีสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้านที่สวยงาม
 และมีรูปแบบหลากหลาย เช่น ผ้าไหม เสื้อผ้า กระเป๋า เครื่องประดับ ของที่ระลึกต่างๆ ที่ผลิต
 จากผ้าไหม ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
 ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่น่าสนใจ ไม่ว่าจะเป็น การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหม การ
 จักสาน และการนวดแผนไทย ซึ่งควรแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้เพื่อนำไป
 ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันคนในชุมชนได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานมาสร้างสรรค์เป็น
 สินค้าที่ระลึกจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมา โดยมีลักษณะที่หลากหลายตามความนิยมใน
 แต่ละยุคสมัย จึงควรนำกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสินค้าที่ระลึกที่เป็นสิ่งดึงดูดใจที่สำคัญของชุมชน เช่น
 การนำผ้าไหมลายตะขอนารี ซึ่งเป็นลายประจำจังหวัดมาสร้างสรรค์เป็นสินค้าในรูปแบบใหม่ที่ไม
 เคยมีมาก่อน เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน การจักสานสินค้าที่
 ระลึกที่มีลักษณะเล็กเพื่อประดิษฐ์เป็นพวงกุญแจที่สามารถบ่งบอกถึงเรื่องราวและความเชื่อของภูมิ
 ปัญญาท้องถิ่นอีสานของชุมชน และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ของสินค้าที่ระลึกเกี่ยวกับการนวด
 แผนไทย ดังโครงการต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1 แผนปฏิบัติการกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
<p>โครงการสร้างสรรคสินค้าที่ระลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>อีสานด้วยผ้าไหมลายตะขอนารี</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อเพิ่มรูปแบบของสินค้าของที่ระลึกที่ผลิตจากผ้าไหมให้มีหลากหลายมากขึ้น</p> <p>2. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน</p> <p>3. เพื่อให้คนในชุมชนรู้จักการสร้างสรรคผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน</p>	<p>ตำบลบ้านเขว้า</p> <p>อำเภอบ้านเขว้า</p> <p>จังหวัดชัยภูมิ</p> <p>สินค้าของที่ระลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>ระดั ก จ ก</p> <p>ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่ผลิตจากผ้าไหมในรูปแบบใหม่และหลากหลาย</p>	<p>1. ดำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบสินค้าที่ระลึกต้องการ</p> <p>2. ออกแบบและสร้างสรรครูปแบบของสินค้าในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่มีมาประยุกต์ใช้</p> <p>3. ประชาสัมพันธ์สินค้าที่ระลึกตามสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ แผ่นพับ ใบปลิว เป็นต้น</p> <p>4. นำไปจำหน่ายยังศูนย์รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน และร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกในตลาด</p>	V				500,000	เทศบาลตำบลบ้านเขว้า เทศบาลตำบลทุ่งทอง และ คนในชุมชน

ตารางที่ 5.1 แผนนำเสนอกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

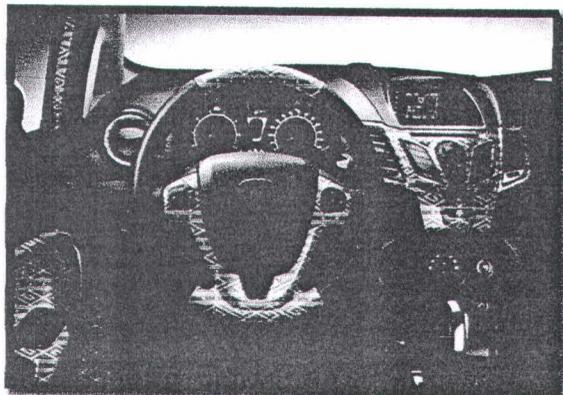
โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
โครงการสร้างสรรค้สินค้าที่ ระลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่น อิสานด้านการจักสาน วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเพิ่มรูปแบบของสินค้า ของที่ระลึกที่ผลิตจากเครื่องจัก สานให้มีหลากหลายมากขึ้น 2. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่คนใน ชุมชน 3. เพื่อให้คนในชุมชนรู้จักการ	ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ สินค้าของที่ ระลึกจาก ภูมิปัญญา ท้องถิ่นอีสานที่ ผลิตจากเครื่อง จักสานใน รูปแบบใหม่	บ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ 1.สำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับรูปแบบสินค้าที่ระลึกที่ต้องการ 2.ออกแบบและสร้างสรรค้รูปแบบของ สินค้าในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ที่มีมาประยุกต์ใช้ 3.ประชาสัมพันธ์สินค้าที่ระลึกตามสื่อ ต่างๆ เช่น เว็บไซต์ แผ่นพับ ไปปิว เป็นต้น 4.นำไปจำหน่ายยังศูนย์รวม ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน และร้าน จำหน่าย	V				เทศบาลตำบล บ้านเขว้า เทศบาลตำบล ทุ่งทอง และ คนในชุมชน	

ตารางที่ 5.1 แผนนำเสนอออกฤทธิ์ที่ 1 การพัฒนาด้านสิ่งประดิษฐ์ (ต่อ)

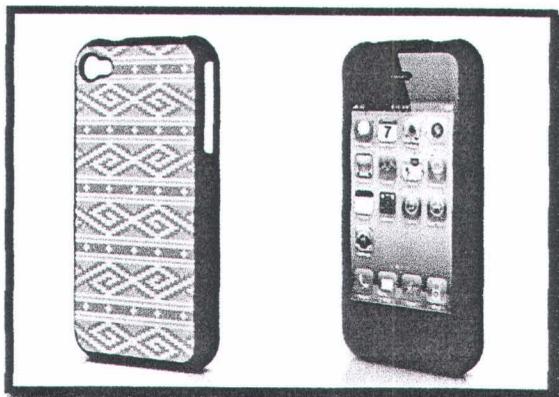
โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน	และหลากหลายตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ	สินค้าที่ระลึกในตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ						
โครงการสร้างสรรค์สินค้าที่ระลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานด้านสมุนไพร	ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ	1. สำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับรูปแบบสินค้าที่ระลึกที่ต้องการ 2. ออกแบบและสร้างสรรค์รูปแบบของสินค้าในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่มีมาประยุกต์ใช้	V			100,000	เทศบาลตำบลบ้านเขว้า เทศบาลตำบลทุ่งทอง และ คนในชุมชน	
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเพิ่มรูปแบบของสินค้าของที่ระลึกที่ผลิตจากสมุนไพรให้มีหลากหลายมากขึ้น 2. เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน 3. เพื่อให้คนในชุมชนรู้จักการ	ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานที่ผลิตจากสมุนไพรในตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ	3. ประชาสัมพันธ์สินค้าที่ระลึกตามสื่อต่างๆ เช่น เว็บไซต์ แผ่นพับ โบปโลว เป็นต้น 4. นำไปจำหน่ายยังศูนย์รวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน และร้าน						

ตารางที่ 5.1 แผนนำเสนอเอกสารที่ 1 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

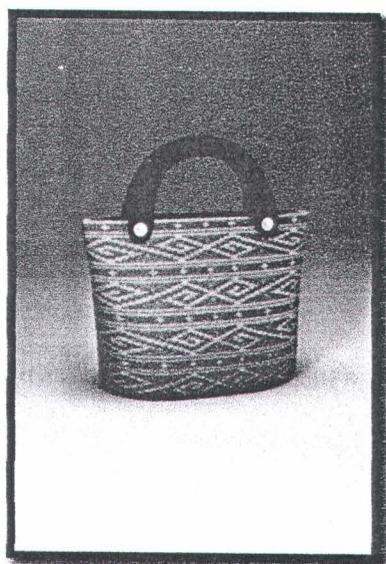
โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
สร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ภูมิปัญญา ท้องถิ่นอีสาน	และหลากหลาย	จำหน่ายสินค้าที่ระลึกในตำบล บ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัด ชัยภูมิ						

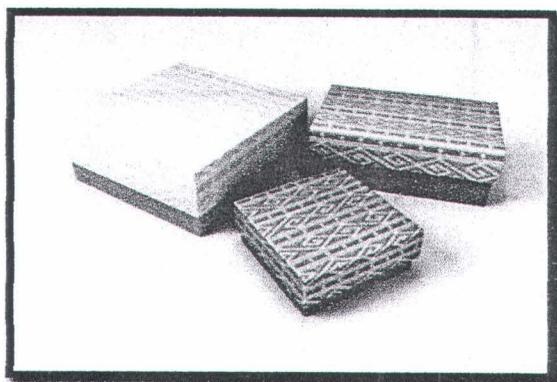
ภาพที่ 5.1 ตัวอย่างการออกแบบตกแต่งรถยนต์
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 5.2 ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ผ้าไหม
กับโทรศัพท์มือถือ
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

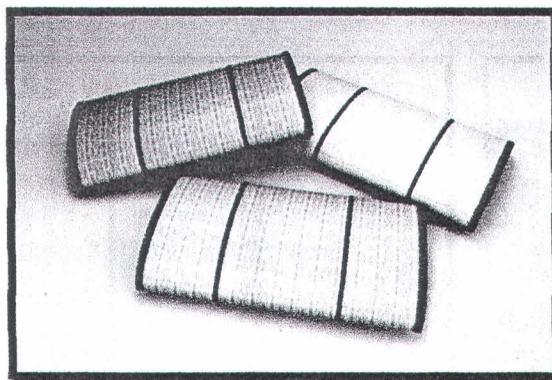

ภาพที่ 5.3 ตัวอย่างการออกแบบกระเป๋าถือ
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

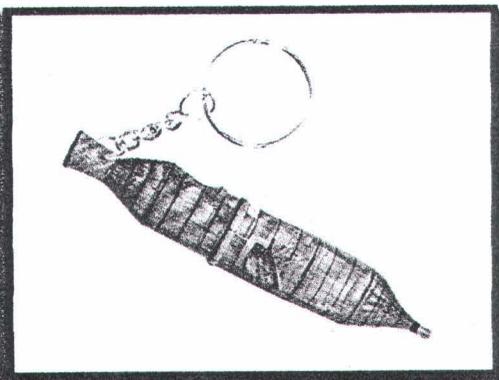

ภาพที่ 5.4 ตัวอย่างการออกแบบกล่องใส่ผ้าไหม
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

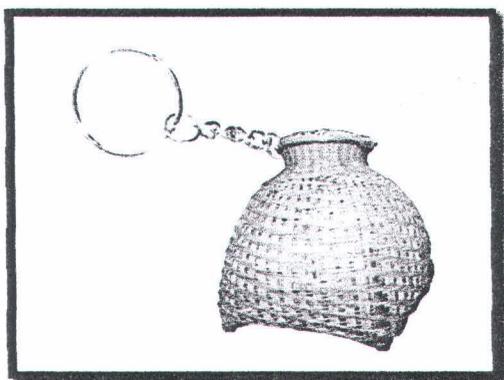

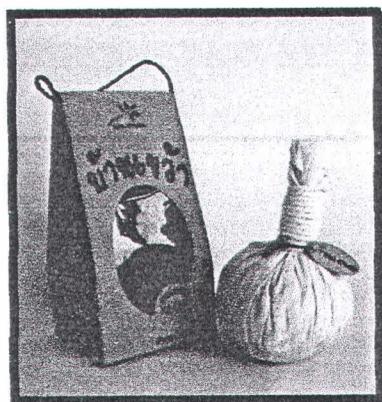
ภาพที่ 5.5 ตัวอย่างการออกแบบเบบเสื่อ
(กติกา กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 5.6 ตัวอย่างพวงกุญแจที่ผลิตเป็นไซ
(กติกา กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 5.7 ตัวอย่างพวงกุญแจที่ผลิตเป็นช่อง
(กติกา กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 5.8 ตัวอย่างสินค้าที่ระลึกลูกประคบสมุนไพร
(กติกา กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาด้านการเข้าถึง

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ คือ ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีระยะทางไม่ไกลจากอำเภอเมืองชัยภูมิ ซึ่งทำให้สะดวกต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว เส้นทาง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสะดวกสบาย สามารถเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้หลายเส้นทาง มีป้ายบอกทาง และป้ายสื่อความหมายต่างๆ ชัดเจน จึงทำให้การเดินทางมายังตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ สะดวกสบายเนื่องจากเป็นชุมชนที่อยู่ไม่ไกลจากอำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ มีเส้นทางที่สามารถเข้าไปยังตำบลหลายเส้นทาง แต่บางเส้นทางที่จะเดินทางจากตำบลไปยังหมู่บ้านที่อยู่ห่างไกลออกไปยังไม่มีความสะดวกสบายเท่าที่ควร ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญโดยกำหนดกลยุทธ์การพัฒนาเส้นทาง การเข้าถึง จัดทำป้ายสื่อความหมายและป้ายบอกทางที่ชัดเจนและเป็นเอกลักษณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ดังโครงการดังนี้

ตารางที่ 5.2 แผนนำเสนอออกฤทธิ์ที่ 2 การพัฒนาด้านการเข้าถึง

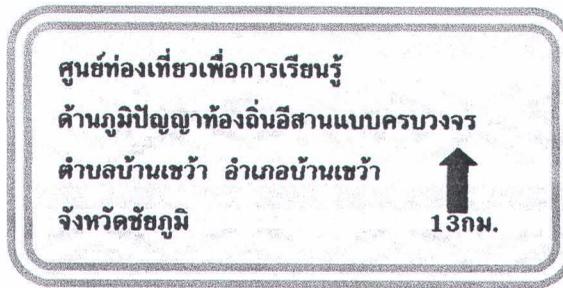
โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
โครงการจัดทำป้ายสื่อ ความหมายและป้ายบอก ทาง วัตถุประสงค์ 1. เพื่อสำรวจและจัดทำป้าย สื่อความหมายและป้าย บอกทางให้ชัดเจนยิ่งขึ้น 2. เพื่อติดตั้งป้ายสื่อ ความหมายและป้ายบอก ทางให้มีความเพียงพอและ เหมาะสม	ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มี ป้าย สื่อ อ ความหมายและ ป้ายบอกทางที่ มีความเพียงพอ เหมาะสม และ ชัดเจน สะดวก ในการเดินทาง มาท่องเที่ยว	1. สำรวจเพื่อจัดทำแผนที่ของแหล่ง ท่องเที่ยวในตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ 2. กำหนดตำแหน่งที่ตั้ง ป้ายบอกทาง และ ลักษณะเส้นทางในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 3. ดำเนินการออกแบบและจัดทำป้ายในมี ความเหมาะสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน 4. ดำเนินการติดตั้งป้ายตามจุดต่างๆ 5. ติดตามเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง 6. ติดตามเพื่อตรวจสอบความพอเพียงและ การดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง	V				400,000	เทศบาลตำบล บ้านเขว้า และ เทศบาลตำบล ทุ่งทอง

ศูนย์ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้
ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานแบบครบวงจร
ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า
จังหวัดชัยภูมิ
..ยินดีต้อนรับ..

ภาพที่ 5.9 ตัวอย่างป้ายสื่อความหมายค้ำหน้าศูนย์ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้
 ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานแบบครบวงจร
 (กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

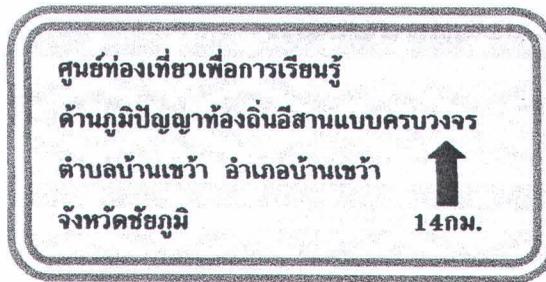
ภาพที่ 5.10 ตัวอย่างป้ายสื่อความหมายกระบวนการผลิตผ้าไหม
 (กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

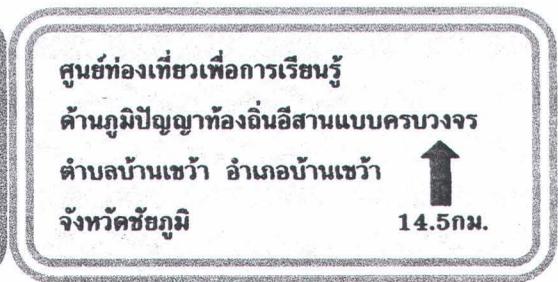
ภาพที่ 5.11 ตัวอย่างป้ายบอกทางเส้นทางที่ 1
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 5.12 ตัวอย่างป้ายบอกทางเส้นทางที่ 2
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 5.13 ตัวอย่างป้ายบอกทางเส้นทางที่ 3
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 5.14 ตัวอย่างป้ายบอกทางเส้นทางที่ 4
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวในด้านร้านอาหาร จำนวนน้อย และจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ คือ เนื่องจากกระยะทางที่ไม่ไกลจากอำเภอเมือง ทำให้มีร้านอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวนน้อย จึงควรมีการนำเป็นกลยุทธ์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เน้นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังชุมชน ซึ่งในปัจจุบันสิ่งอำนวยความสะดวกบางประเภท เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก ธุรกิจนำเที่ยว ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังมีลักษณะทั่วไปไม่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ดังนั้นทั้งหน่วยงานและผู้ประกอบการควรให้ความร่วมมือและเห็นความสำคัญของการนำกลยุทธ์การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น ดังโครงการต่อไปนี้

ตารางที่ 5.3 แผนนำเสนอกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
<p>โครงการปฏิบัติการชุมชนบ้าน เขวาสีเมืองนำอยู่ วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์ตำบล บ้านเขวาสีเมืองนำอยู่ จังหวัดชัยภูมิ ให้มีความเป็น ระเบียบและสวยงามมากขึ้น</p> <p>2. เพื่อจัดระเบียบร้านค้าหน่วย สินค้าที่ระลึกจากภูมิปัญญา ท้องถิ่นให้มีความเป็นระเบียบ</p> <p>3. เพื่อจัดระเบียบสิ่งอำนวยความสะดวกทาง การท่องเที่ยว</p>	<p>ตำบลบ้านเขวาสีเมืองนำอยู่ จังหวัดชัยภูมิ มี ภูมิทัศน์สวยงาม เป็นเมืองนำอยู่</p>	<p>1. สำรวจสภาพภูมิทัศน์โดยรอบ ตำบลบ้านเขวาสีเมืองนำอยู่ จังหวัดชัยภูมิ</p> <p>2. ดำเนินการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ โดยรอบให้มีความเหมาะสม สวยงาม ซึ่งอาจดำเนินการโดยคนใน ชุมชนหรือประกวดราคา จัดซื้อจัด จ้างผู้ประกอบการ</p> <p>3. จัดระเบียบร้านค้าหน่วยสินค้าที่ ระลึกจากภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีความ เป็นระเบียบ</p> <p>4. จัดระเบียบสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>V</p> <p>V</p> <p>V</p> <p>V</p>	<p>V</p> <p>V</p> <p>V</p> <p>V</p>	<p>5,000,000</p>	<p>เทศบาลตำบล บ้านเขวาสีเมืองนำอยู่ และ เทศบาลตำบล ทุ่งทอง</p>		

ตารางที่ 5.3 แผนนำเสนอกลยุทธที่ 3 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
ให้ความเหมาะสม		<p>ทางการท่องเที่ยวให้มีความเหมาะสม อาทิ เช่น การจัดตั้งศูนย์ข้างถนน ทางเข้าชุมชนให้มีความสวยงาม การจัดระเบียบร้านค้าหน่วยสินค้าที่ระลึก ให้ความเป็นระเบียบและมีรูปแบบ กลมกลืนกับลักษณะของชุมชน เป็นต้น</p> <p>5. คัดเลือกบุคลากรเพื่อควบคุมดูแล สภาพภูมิทัศน์อย่างต่อเนื่อง</p>						

ตารางที่ 5.3 แผนนำเสนอกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
<p>โครงการจัดสร้างศูนย์ ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานแบบ ครบวงจร</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อให้มีศูนย์ท่องเที่ยวเพื่อ การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญา ท้องถิ่นอีสานของตำบล บ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ</p> <p>2. เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร และความรู้ด้านภูมิปัญญา</p>	<p>ตำบลบ้านเขว้า</p> <p>อำเภอบ้านเขว้า</p> <p>จังหวัดชัยภูมิ มี ศูนย์ท่องเที่ยวเพื่อ การเรียนรู้ด้าน ภูมิปัญญา ท้องถิ่น อีสานที่สามารถ ถ่ายทอดความรู้ ให้แก่นักท่องเที่ยว ได้อย่างดีและมี ประสิทธิภาพ</p>	<p>1. ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ เช่น หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องที่ให้การ สนับสนุนงบประมาณ กลุ่มการ ท่องเที่ยว โดยชุมชน ตัวแทน ชาวบ้าน เพื่อจัดหาสถานที่ตั้ง 2. ออกแบบอาคารศูนย์ท่องเที่ยวเพื่อ การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อีสาน</p> <p>3. ดำเนินการก่อสร้างอาคารศูนย์ฯ ตามแบบที่กำหนด</p> <p>4. จัดหาและรวบรวมความรู้ด้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน</p>	V				3,000,000	เทศบาลตำบล บ้านเขว้า และ เทศบาลตำบล ทุ่งทอง

ตารางที่ 5.3 แผนนำเสนอออกกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก (ต่อ)

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
ท้องถิ่นอีสานที่สำคัญ		5. คัดเลือกบุคลากรในการถ่ายทอด ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน 6. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการ และบริหารจัดการ โดยมีภาคีเด็ก คนในชุมชนเป็นคณะกรรมการศูนย์ฯ						
โครงการอบรมผู้ประกอบการ ร้านอาหารท้องถิ่น วัตถุประสงค์ เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วม ในการจัดการท่องเที่ยวโดย ชุมชนมากขึ้น 2. เพื่อเพิ่มศักยภาพให้คนใน	ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มี ร้านอาหารท้องถิ่น เพิ่ม มาก ขึ้น เพียงพอต่อความ ต้องการของ	1. จัดอบรมคนในชุมชนที่สนใจใน การประกอบธุรกิจร้านอาหารท้องถิ่น โดยหน่วยงานทางการท่องเที่ยวที่ เกี่ยวข้อง ในด้านการบริหารและการ จัดการ 2. คัดเลือกผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญ เป็นที่ปรึกษาในโครงการ	V			30,000	เทศบาลตำบล บ้านเขว้า และ เทศบาลตำบล ทุ่งทอง	

ตารางที่ 5.3 แผนนำเสนอกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
ชุมชนมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว 3. เพื่อเป็นองค์การในการให้บริการร้านอาหารท้องถิ่น เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว	ผู้ประกอบการร้านอาหารท้องถิ่น 3. ติดตามและควบคุมการค้าเงินงาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่นักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการ						
โครงการอบรมผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว วัตถุประสงค์ เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น 2. เพื่อเพิ่มศักยภาพให้คนใน	ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีองค์กรท้องถิ่นที่มีความสามารถในการจัดทำเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้าน	1. จัดอบรมคนในชุมชนที่สนใจในการประกอบธุรกิจนำเที่ยว โดยหน่วยงานทางการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง ในด้านการบริหารและการจัดการ 2. คัดเลือกผู้มีความรู้และเชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาในโครงการ	V			30,000	เทศบาลตำบลบ้านเขว้า และเทศบาลตำบลทุ่งทอง	

ตารางที่ 5.3 แผนนำเสนอกลยุทธที่ 3 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

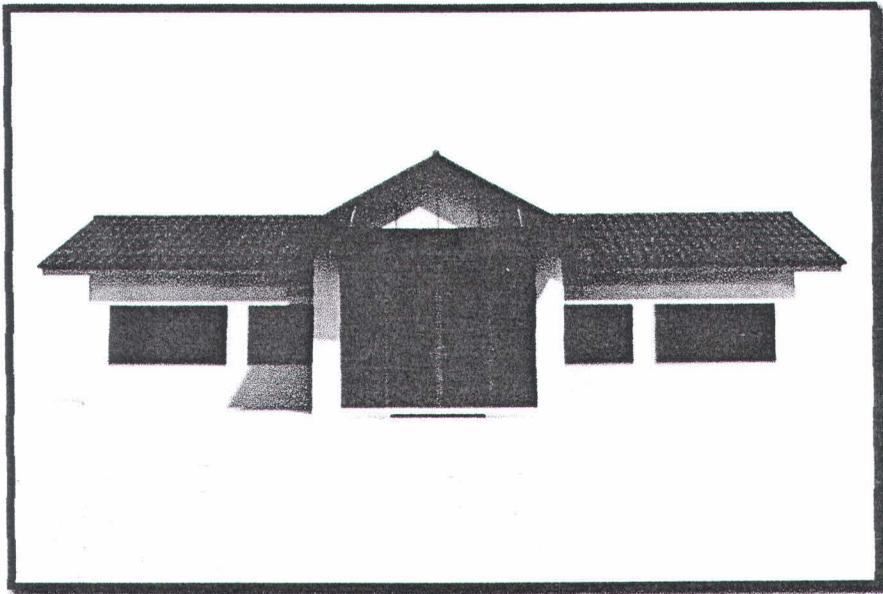
โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
ชุมชนมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว 3. เพื่อเป็นองค์กรในการให้บริการจัดนำเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ปัญหาท้องถิ่น	ภูมิปัญญาท้องถิ่น อีสาน	ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยว 3. ติดตามและควบคุมการค้าเงินงานเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่นักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการ						
โครงการอบรมมัคคุเทศก์เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น	ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีมัคคุเทศก์ท้องถิ่นที่มีความสามารถ ในการจัดนำเที่ยว เพื่อการเรียนรู้ด้าน	1. วางแผนการจัดโครงการ โดยเรียนเชิญนักวิชาและผู้มีประสบการณ์มาให้ความรู้แก่คนในชุมชนที่สนใจ 2. จัดทำหลักสูตรการอบรมเพื่อเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น 3. รับสมัครคนในชุมชนที่สนใจเข้าอบรมเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่น	V			30,000	เทศบาลตำบลบ้านเขว้า และ เทศบาลตำบลทุ่งทอง	

ตารางที่ 5.3 แผนนำเสนอกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาด (ต่อ)

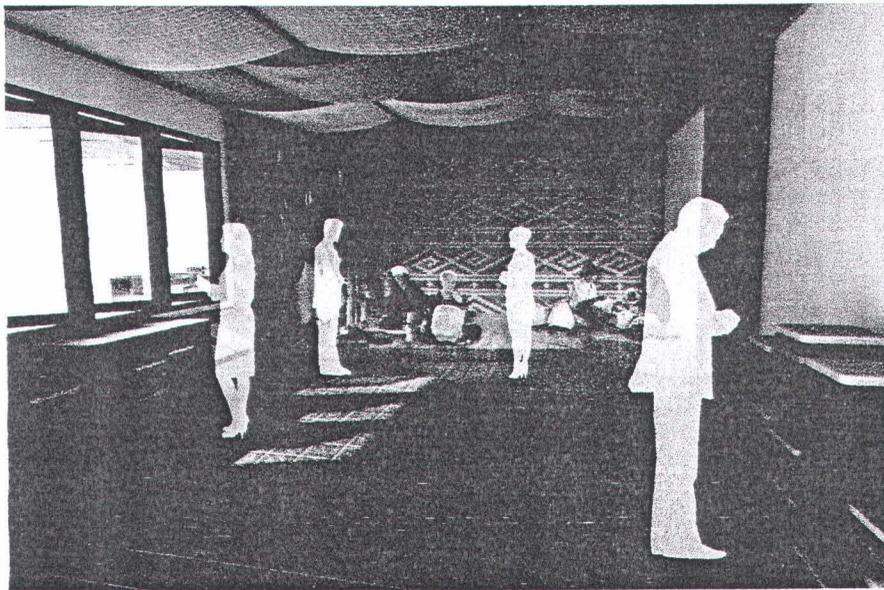
โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
2. เพื่อเพิ่มศักยภาพให้คนในชุมชนมีรายได้เสริมจากการท่องเที่ยว	ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน	4. ฝึกอบรมตามหลักสูตรและมอบเอกสารอนุญาตในการประกอบอาชีพมัลลเทศก์ท้องถิ่นในชุมชน						
3. เพื่อให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้จากคนในชุมชนผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างแท้จริง		5. ติดตามและประเมินผล และฝึกอบรมเพิ่มเติมเป็นระยะอย่างเหมาะสม						

ตารางที่ 5.3 แผนนำเสนอกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

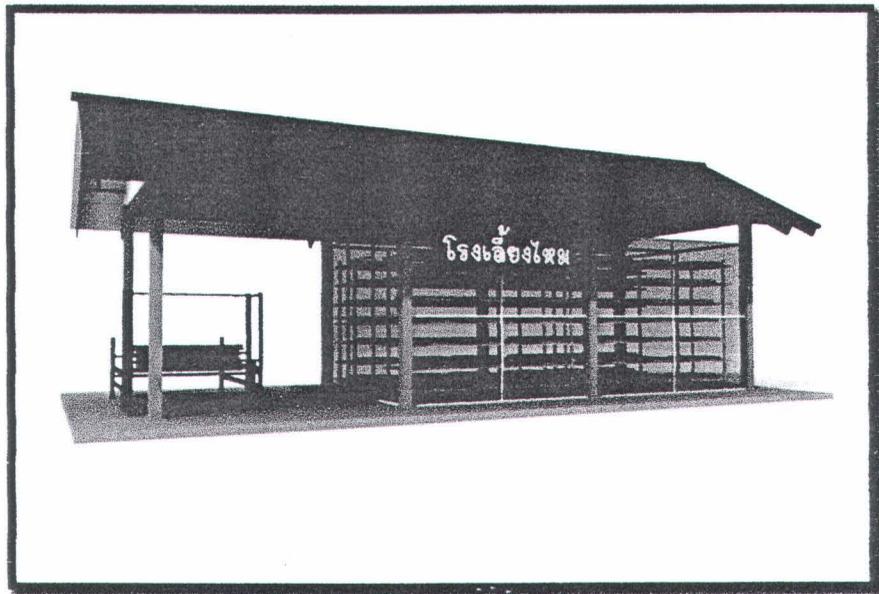
โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
โครงการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรนวดแผนไทย วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น 2. เพื่อเพิ่มศักยภาพให้คนในชุมชนมีความสามารถในการนวดแผนไทย 3. เพื่อส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน	ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีบุคลากรนวดแผนไทยที่มีความสามารถ และสามารถถ่ายทอดความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานได้	1. วางแผนการจัดโครงการโดยเรียนเชิญปราชญ์มาให้ความรู้แก่คนในชุมชนที่สนใจการนวดแผนไทย 2. จัดทำหลักสูตรการอบรมเพื่อเป็นบุคลากรนวดแผนไทยของชุมชน 3. รับสมัครคนในชุมชนที่สนใจเข้าอบรมเป็นบุคลากรนวดแผนไทย 4. ฝึกอบรมตามหลักสูตรและมอบเอกสารอนุญาตในการประกอบอาชีพ บุคลากรนวดแผนไทย 5. ติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	V				เทศบาลตำบลบ้านเขว้า และเทศบาลตำบลทุ่งทอง	

ภาพที่ 5.15 ตัวอย่างศูนย์ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานแบบครบวงจร
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 5.16 ตัวอย่างภายในศูนย์ท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานแบบครบวงจร
(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 5.17 ตัวอย่างโรงเรียนไทย

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาสถานที่พักแรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีทัศนคติในการเดินทางมาท่องเที่ยวในด้านสถานที่พักแรม จำนวนน้อย และจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ คือ เนื่องจากกระยะทางที่ไม่ไกลจากอำเภอเมือง ทำให้มีสถานที่พักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวนน้อย จึงควรนำกลยุทธ์การพัฒนาสถานที่พักแรม ไปพัฒนาให้เกิดที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ เพราะเป็นที่พักในลักษณะที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสวิถีชีวิต และเรียนรู้วัฒนธรรมของคนในชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชีวิตเกี่ยวกับการปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้า การจักสาน และการนวดแผนไทยจากคนในชุมชน ในปัจจุบันตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ ยังไม่มีการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ให้เห็นเป็นรูปธรรม ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคนในชุมชนควรให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการนำกลยุทธ์การพัฒนาสถานที่พักแรมนี้ไปพัฒนาให้เป็นที่พักแบบโฮมสเตย์ที่มีคุณภาพได้รับมาตรฐาน ดังโครงการต่อไปนี้

ตารางที่ 5.4 แผนนำเสนอออกฤทธิ์ที่ 4 การพัฒนาด้านสถานที่พักแรม

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58 59		
<p>โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์:บ้านเขว้า โฮมสเตย์</p> <p>วัตถุประสงค์</p> <p>1. เพื่อเพิ่มศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว</p> <p>2. เพื่อเพิ่มทางเลือกให้นักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวยังตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ</p> <p>3. เพื่อให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น</p>	<p>ตำบลบ้านเขว้า</p> <p>อำเภอบ้านเขว้า</p> <p>จังหวัดชัยภูมิ</p> <p>มีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว</p> <p>3. อ ง ร ี บ</p> <p>นักท่องเที่ยว</p>	<p>1. จัดอบรมคนในชุมชนที่สนใจในการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ โดยหน่วยงานทางการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2. ดำรงบ้านที่มีความพร้อมในการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์</p> <p>3. กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกบ้านพักแบบสัมผัสวัฒนธรรมชนบท เพื่อเป็นต้นแบบในการจัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์</p> <p>4. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการกับคนในชุมชนเพื่อให้ความรู้และ</p>	V				<p>เทศบาลตำบลบ้านเขว้า</p> <p>เทศบาลตำบลทุ่งทอง</p> <p>และ</p> <p>คนในชุมชน</p>	

ตารางที่ 5.4 แผนนำเสนอกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาด้านสถานที่พักแรม (ต่อ)

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
4. เพื่อให้คนในชุมชนมีรายได้เสริม จากการจัดการท่องเที่ยวแบบ โฮมสเตย์		สร้างความเข้าใจเรื่องการบริหาร จัดการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ 5. ประชาสัมพันธ์เชิญชวน นักท่องเที่ยวผ่านสื่อต่างๆ ให้ เดินทางมาท่องเที่ยว						

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

จากผลการวิเคราะห์ทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัจจัยด้านสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสำคัญต่อทัศนคติของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมายังตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิมากที่สุด จึงควรมีการนำกลยุทธ์พัฒนาด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อมุ่งเน้นการปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังชุมชนเห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานของตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มากขึ้น โดยการสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจคือ การปลูกหม่อนเลี้ยงไหมและการทอผ้า การจักสาน และการนวดแผนไทย และเผยแพร่กิจกรรมต่างๆ นี้ผ่านสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ถึงขั้นตอนและกระบวนการต่างๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจที่จะเดินทางมาเยี่ยมชม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนงบประมาณที่จะต้องใช้ในการพัฒนาให้แก่คนในชุมชน อีกทั้งคนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อเป็นการสืบทอดวิถีชีวิตของชุมชน และนำมาจัดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวของชุมชน ดังโครงการต่อไปนี้

ตารางที่ 5.5 แผนนำเสนอกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
โครงการอบรมคนในชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน วัตถุประสงค์ 1. เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานแก่คนในชุมชนและนักท่องเที่ยว 3. เพื่อให้ชุมชนมีศักยภาพในการ	ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน	1. จัดอบรมคนในชุมชนที่สนใจเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน 2. เปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานมาถ่ายทอดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยว 3. คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานเป็นแกนนำในการร่วมมือกับถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานให้แก่นักเรียนและนักท่องเที่ยว	V				เทศบาลตำบลบ้านเขว้า และ เทศบาลตำบลทุ่งทอง	

ตารางที่ 5.5 แผนนำเสนอกลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (ต่อ)

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
จัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน								
โครงการจัดทำเว็บไซต์เพื่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน วัตถุประสงค์ 1. เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาเพิ่มขึ้น 2. เพื่อเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว 3. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ประวัติความเป็นมา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่พักร้านอาหาร	ตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิมีเว็บไซต์ที่ช่วยในการเผยแพร่การท่องเที่ยว โดยชุมชน ที่เน้นการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. สำรวจแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อีสานที่มีศักยภาพ และบันทึกรายละเอียด 2. จัดทำฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและรายละเอียดต่างๆ ผู้ระบบเว็บไซต์ 3. ออกแบบเว็บไซต์ให้มีความสวยงามและดึงดูดใจ 4. ปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความ	V				50,000	เทศบาลตำบลบ้านเขว้า และเทศบาลตำบลทุ่งทอง

ตารางที่ 5.5 แผนนำเสนอกลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (ต่อ)

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
การเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อีสานที่ทันสมัย และน่าสนใจ	ท่องเที่ยวที่ชุมชน	ท่องเที่ยวต่างๆ เป็นต้น 3. นำเสนอคู่มือการท่องเที่ยวใน รูปแบบต่างๆ เช่น แผนที่ แผ่น พับ หนังสือ ตามรูปแบบการใช้ งานที่เหมาะสม 4. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่คู่มือการ ท่องเที่ยวให้แก่นักท่องเที่ยวที่ สนใจ						

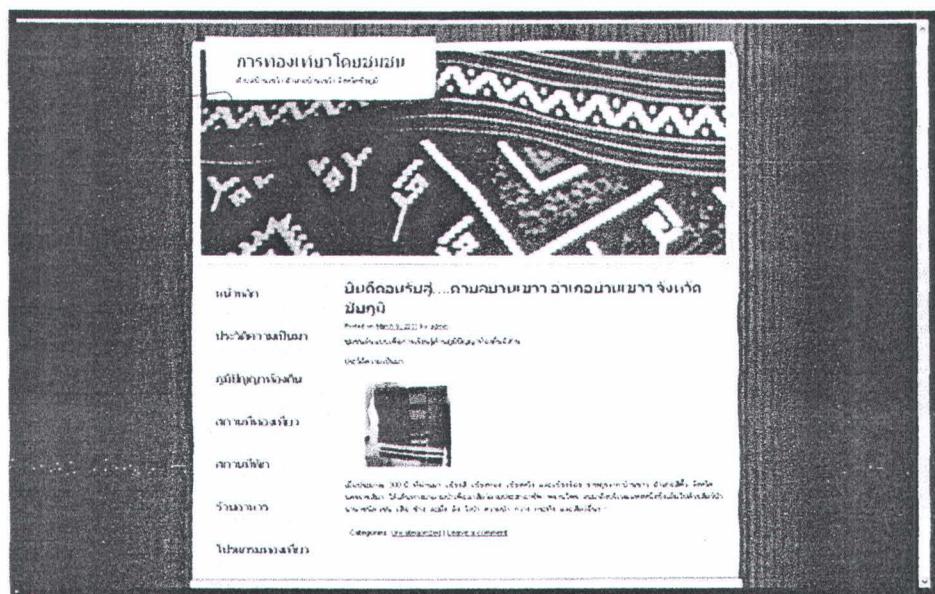
ตารางที่ 5.5 แผนนำเสนออันดับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (ต่อ)

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
โครงการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเผยแพร่แหล่งท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อีสาน ให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางมากขึ้น 2. เพื่อเพิ่มศักยภาพทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลบ้านเขวาสี ตำบลบ้านเขวาสี จังหวัดชัยภูมิ ให้ มากขึ้น	ตำบลบ้านเขวาสี อำเภอบ้านเขวาสี จังหวัดชัยภูมิ มีนักท่องเที่ยว ตัดสินใจเลือก เดินทางมา ท่องเที่ยวเพื่อ การเรียนรู้ด้าน ภูมิปัญญา ท้องถิ่น อีสาน ที่ ตำบล บ้านเขวาสี	1. จัดประชุมผู้เชี่ยวชาญด้านการ จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวและคน ในชุมชนในการระดมความคิดเห็น ในการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว 2. จัดโปรแกรมการท่องเที่ยวใหม่ ความหลากหลาย เพื่อเพิ่มทางเลือก ให้แก่นักท่องเที่ยว อาทิเช่น โปรแกรมการท่องเที่ยวดินแดน ผ้าไหม 1 วัน โปรแกรมการ ท่องเที่ยวตามรอยผ้าไหมมัดหมี่ 1 คืน 2 วัน เป็นต้น	V				เทศบาลตำบล บ้านเขวาสี และ เทศบาลตำบล ทุ่งทอง	

ตารางที่ 5.5 แผนนำเสนอกลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (ต่อ)

โครงการ/ วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			55	56	57	58		
3. เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อีสาน	อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ	3. ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐ ในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ โปรแกรมการท่องเที่ยว 4. ติดตามและประเมินผลเพื่อแก้ไข ข้อบกพร่อง ให้ความเหมาะสม ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว						

ภาพที่ 5.18 ตัวอย่างรายละเอียดต่างๆ บนเว็บไซต์

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ภาพที่ 5.19 ตัวอย่างหน้าปกคู่มือการท่องเที่ยว

(กตিকা กลิ่นจันทร์แดง, 2554)

ประโยชน์ที่จะได้รับหลังจากการดำเนินการตามแผน

จากการที่ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เจาะลึกผู้นำชุมชน การจัดอภิปรายกลุ่มตัวแทนชาวบ้านและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ นอกจากนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สถานการณ์ภายในและสถานการณ์ภายนอก และการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ทำให้ได้กำหนดแผนนำเสนอชุมชนต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานตำบลบ้านเขว้า อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรต่างๆ ดังนี้

ประโยชน์ต่อชุมชน

1. เศรษฐกิจในชุมชนดีขึ้นเพราะการท่องเที่ยวจะนำมาซึ่งรายได้จากการจำหน่ายสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น และกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ อย่างยั่งยืน
2. เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี
3. คนในชุมชนเกิดจิตสำนึกในการเห็นความสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยวต่างๆ และภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน ทำให้เกิดความรักและหวงแหน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

ประโยชน์ต่อจังหวัดชัยภูมิ

1. จังหวัดชัยภูมิมีชื่อเสียงและมีภาพลักษณ์ที่ดี ในการเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสาน

2. จังหวัดชัยภูมิมีสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้นในภาพรวม

ประโยชน์ต่อประเทศชาติ

1. การท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจให้ดีขึ้น
2. เป็นประโยชน์ในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นอีสานไปประยุกต์ใช้ในแขนงต่างๆ